

הַלְבוֹת מַעֲשֵׂה הַקְרָבוֹת פֶּרֶק ו

א. מַצּוֹת עֲשֵׂה לַעֲשׂוֹת הָעוֹלָה, כַּמִּשְׁפָּטָה הַכְּתוּב בַּתּוֹרָה. וְכִיצַד מַעֲשֵׂה הָעוֹלָה: שׁוֹחֵט וְזוֹרֵק הַדָּם כָּמוֹ שְׁבֹאֲרֵנוּ, וּמִפְּשִׁיט, וּמִנְתַּח; וּמִקְטִיר כָּל הַנֶּתְחִים עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ, שְׁנֹאֲמַר "וְהִקְטִיר הִכֵּן אֶת-הַכֹּל הַמִּזְבֵּחַ" (ויקרא א, ט).

ב. צֹמֵר שְׁבֹרָאשִׁי כְּבָשִׁים, וְשֹׁעֵר שְׁבִזְקָן הַתִּישִׁים, וְהַעֲצָמוֹת, וְהַגִּידִים, וְהַקְרָנִים, וְהַטְּלָפִים בְּזִמְן שֶׁהֵן מַחְבְּרִין מִקְטִירִין הַכֹּל, שְׁנֹאֲמַר "אֶת-הַכֹּל" (ויקרא א, ט); וְאִם פָּרְשׁוּ לֹא יַעֲלוּ, שְׁנֹאֲמַר "וְעֲשִׂיתָ עֲלֵתֶיךָ הַבָּשָׂר וְהַדָּם" (דברים יב, כז). וְכָלן שִׁפְקָעוּ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ, לֹא יַחֲזִיר; וְכֵן גִּחְלַת שִׁפְקָעָה מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ, לֹא יַחֲזִיר.

ג. אֲבָרִים שִׁפְקָעוּ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ אִם יֵשׁ בָּהֶן מִמֶּשׁ אֶפְלוֹ פָּקָעוּ אַחֵר חֲצוֹת הַלֵּילָה, יַחֲזִיר: שְׁנֹאֲמַר "עַל מוֹקְדָה עַל-הַמִּזְבֵּחַ כָּל-הַלֵּילָה" (ויקרא ו, ב). וְאִם אֵין בָּהֶן מִמֶּשׁ אֶפְלוֹ פָּקָעוּ קֹדֶם חֲצוֹת, לֹא יַחֲזִיר. נִתְחַרֵּךְ הַבָּשָׂר, וְיִבֵּשׁ עָלֵיהֶן כָּעֵץ, וּפָקָעוּ קֹדֶם חֲצוֹת יַחֲזִיר; אַחֵר חֲצוֹת, לֹא יַחֲזִיר.

ד. כְּשִׁמְנַתֵּחַ אֲבָרֵי הָעוֹלָה, מוֹלִיכִין אֶת כָּל הַנֶּתְחִים לִכְבֹּשׁ, וּמוֹלְחִין אוֹתָן שֵׁם. וְאַחֵר כֶּךָ מַעֲלִין כָּל הָאֲבָרִים לְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ, וּמִסִּיר גִּיד הַנֶּשֶׁה בְּרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ, וּמְשִׁלִּיכוֹ עַל גְּבִי הַדֶּשֶׁן שְׁבֹאֲמַצֵּעַ הַמִּזְבֵּחַ; וְזוֹרֵק כָּל הָאֲבָרִים עַל הָאֵשׁ, שְׁנֹאֲמַר "הַבָּשָׂר וְהַדָּם" (דברים יב, כז) כָּשֵׁם שֶׁהֵדֶם בְּזִרְיקָה, כֶּךָ כָּל הַבָּשָׂר בְּזִרְיקָה. וְאַחֵר שְׁזוֹרְקָן, חוֹזֵר וְעוֹרֵךְ אוֹתָן עַל הָאֵשׁ שְׁנֹאֲמַר "וְעֵרֶךְ הִכֵּן, אֲתֵם" (ויקרא א, יב). וְאֲבָרִים שֶׁצָּלְקִין, וְאַחֵר כֶּךָ הַעֲלֵן לַמִּזְבֵּחַ אֵין בָּהֶם מִשּׁוֹם רֵיחַ נִיחּוֹחַ.

ה. כִּיצַד מִנְתַּחֲחִין אֶת הָעוֹלָה: לֹא הִיָּה שׁוֹבֵר אֶת הָרֶגֶל, אֶלָּא נּוֹקְבוֹ, וְתוֹלָה בּוֹ, וּמִפְּשִׁיט; וְאִם הִיָּה שׁוֹר, מִפְּשִׁיטוֹ בְּלֹא תִלְיָה. וּמִפְּשִׁיט, עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לַחֲזָה; חֲתַךְ אֶת הָרֹאשׁ, וּנְתָנוּ לְכוֹהֵן; וְחֲתַךְ אֶת הַכְּרָעִים, וּנְתָנָן לְאַחֵר; וְהַשְּׁלִים אֶת הַהֶפֶשֶׁט. וְקָרַע אֶת הַלֵּב, וְהוֹצִיא אֶת דָּמוֹ; וְחֲתַךְ אֶת הַיָּדִים, וּנְתָנָן לְאַחֵר. עָלָה לְרֶגֶל הַיְמָנִית; חֲתָכָהּ וּנְתָנָהּ לְאַחֵר, וּשְׁתֵּי בִיציִים עִמָּהּ.

ו. וְאַחֵר כֶּךָ קוֹרַע אֶת הַבֶּהֱמָה, עַד שֶׁיִּגְלוּ הַמַּעֲצִים; וְנָטַל אֶת הַפֶּדֶר וּנְתָנוּ עַל הָרֹאשׁ מִלְּמַעְלָן, עַל בֵּית הַשְּׁחִיטָה; וְנָטַל אֶת הַקְּרָבִים, וּנְתָנָן לְאַחֵר. הוֹלִיךְ וּמְדִיחֵן בְּמִים, שְׁנֹאֲמַר "וְהִקְרַב וְהַכְּרָעִים, יִרְחֹץ בְּמִים" (ויקרא א, יג) לֹא בִיין, וְלֹא בַמָּזֶג, וְלֹא בְּשֹׂאֵר מִשְׁקִין; וְכָל הַמִּימוֹת כְּשִׁרִין.

ז. כְּמָה מְדִיחִין: הַכָּרֶס, מְדִיחִין אוֹתָהּ בְּבֵית הַמְּדִיחִין כָּל צִרְפָּה. הַקְּרָבִים, אֵין פָּחוֹת מִשְׁלוֹשָׁה פַּעֲמִים. וּמְדִיחִין אוֹתָן עַל שְׁלֹחָנוֹת שְׁלִישִׁי שְׁבִין הָעֲמוּדִים.

ח. נָטַל אֶת הַסִּפִּין, וְהַפְּרִישׁ אֶת הָרִיָּאָה מִן הַכֶּבֶד, וְאַצְבַּע הַכֶּבֶד מִן הַכֶּבֶד; וְלֹא מִזִּיז אֶת הַכֶּבֶד מִמְּקוֹמָהּ. וְנוֹקֵב אֶת הַחֲזָה, וּנְתָנוּ לְאַחֵר. וְעָלָה לְדַפֵּן הַיְמָנִית; וְחוֹתֵךְ וְיוֹרֵד עִם הַשְּׁזָרָה, וְלֹא יִגַּע בַּשְּׁזָרָה, עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לְשְׁתֵּי צִלְעוֹת רַכּוֹת; חֲתָכָהּ וּנְתָנָהּ לְאַחֵר, וְהַכֶּבֶד תִּלְוִיָּה בָּהּ.

ט. בָּא לוֹ לַגֵּרָה; הַנִּיחַ בָּהּ שְׁתֵּי צִלְעוֹת מִכָּאן וּשְׁתֵּי צִלְעוֹת מִכָּאן, חֲתָכָהּ, וּנְתָנָהּ לְאַחֵר, וְהַקְנָה וְהַלֵּב וְהָרֹאֶה תִּלְוִיין בָּהּ. בָּא לוֹ לְדַפֵּן הַשְּׁמָאֲלִית, וְהַנִּיחַ בָּהּ שְׁתֵּי צִלְעוֹת רַכּוֹת מִלְּמַעְלָן וּשְׁתֵּי צִלְעוֹת רַכּוֹת מִלְּמַטָּן; וְכֶךָ הִיָּה מְנִיחַ בַּחֲבֵרְתָּהּ. נִמְצָא

מִנִּיחַ בְּשֵׁתֵי הַדְּפָנוֹת אַרְבַּע צִלְעוֹת בָּזוּ, וְאַרְבַּע בָּזוּ. חֲתָכָה, וְנִתְּנָה לְאַחַר, וְהַשְׁזָרָה עִמָּה, וְהַטָּחוּל תְּלוּי בָּהּ.

י. בָּא לוֹ לְעֶקֶץ; חֲתָכוּ, וְנִתְּנוּ לְאַחַר, וְהָאֵלִיָּה, וְאַצְבַּע הַכָּבֵד וּשְׁתֵּי כַלִּיּוֹת עִמָּה. נָטַל אֶת הָרֶגֶל הַשְּׂמָאלִית, וְנִתְּנָה לְאַחַר. וְכִסְדָּר הַזֶּה מִפְּשִׁיטִין וּמִנִּתְחִין כָּל עוֹלֹת בְּהֵמָה, וְאֵלּוּ הֵן הַנִּתְחִין הָאֻמּוּרִין בַּתּוֹרָה "וְנִתַּח אֹתָהּ, לְנִתְחִיָּה" (ויקרא א, 1).

יא. בְּכֶמֶה מוֹלִיכִין אֶת הָאֲבָרִים לְכַבֵּשׁ אִם מִן הַצֵּאֵן הִיא הָעוֹלָה, מוֹלִיכִין אוֹתָהּ שָׁשָׁה. הָרֹאשׁוֹן בְּרֹאשׁ וּבֶרֶגֶל הָרֹאשׁ בִּימִינוֹ, וְחֹטְמוֹ כְּלָפִי זְרוּעוֹ, וּקְרָנָיו בֵּין אֲצָבָעוֹתָיו, וּבֵית שְׁחִיטָה לְמַעַלָּה וְהַפֶּדֶר עָלֶיהָ; וְהָרֶגֶל שְׁלִימִין בְּשִׂמְאָלוֹ, וּבֵית עוֹרָה לְחוּץ.

יב. הַשְּׁנִי בְּשֵׁתֵי הַיָּדִים שְׁלִימִין בִּימִינוֹ, וְשִׁלְשֵׁמָאל בְּשִׂמְאָלוֹ; וּבֵית עוֹרָן לְחוּץ. הַשְּׁלִישִׁי בְּעֶקֶץ וּבֶרֶגֶל הָעֶקֶץ בִּימִינוֹ, וְהָאֵלִיָּה מְדַלְּדֶלֶת בֵּין אֲצָבָעוֹתָיו, וְאַצְבַּע הַכָּבֵד וּשְׁתֵּי הַכַּלִּיּוֹת, עִמּוֹ; וְהָרֶגֶל שִׁלְשֵׁמָאל בְּשִׂמְאָלוֹ, וּבֵית עוֹרָן לְחוּץ.

יג. הָרְבִיעִי בַּחֲזָה וּבִגְרָה הַחֲזָה בִּימִינוֹ, וְהַגְּרָה בְּשִׂמְאָלוֹ וְצִלְעוֹתֶיהָ בֵּין אֲצָבָעוֹתָיו. הַחֲמִישִׁי בְּשֵׁתֵי דְפָנוֹת שְׁלִימִין בִּימִינוֹ, וְשִׁלְשֵׁמָאל בְּשִׂמְאָלוֹ; וּבֵית עוֹרָן לְחוּץ.

יד. הַשְּׁשִׁי בְּקֶרְבִּים נִתּוּנִין בְּבִזָּךְ, וּכְרָעִים עַל גְּבִיהֶן מְלַמְעָלָה אִם הָיְתָה הָעוֹלָה כְּבֶשׂ אוֹ עֵז; אֲבָל אִם הָיְתָה אֵיל, מוֹלִיכִין הַקֶּרְבִּים שְׁנַיִם. וְכֵן הַסֵּלֶת שֶׁלִּנְסָכִיהָ בִּיד אֶחָד, וְהֵינן בִּיד אֶחָד; וְאִם הָיָה אֵיל, הַסֵּלֶת בְּשְׁנַיִם וְהֵינן בְּשְׁנַיִם. נִמְצְאָתָ לָמֵד שֶׁהַכְּבֶשׂ אוֹ הָעֵז, מוֹלִיכִין אוֹתוֹ שְׁמוֹנָה לַמִּזְבֵּחַ; וְהָאֵיל, מוֹלִיכִין אוֹתוֹ אֶחָד עָשָׂר.

טו. הַשּׁוֹר, מוֹלִיכִין אוֹתוֹ עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה הָרֹאשׁוֹן מוֹלִיךְ אֶת הָרֹאשׁ, וְהַשְּׁנִי וְהַשְּׁלִישִׁי מוֹלִיכִין הָרֶגֶל שְׁלִימִין, וְהָרְבִיעִי וְהַחֲמִישִׁי מוֹלִיכִין אֶת הָעֶקֶץ, וְהַשְּׁשִׁי וְהַשְּׁבִיעִי מוֹלִיכִין אֶת הָרֶגֶל שִׁלְשֵׁמָאל, וְהַשְּׁמִינִי מוֹלִיךְ אֶת הַחֲזָה; וְהַגְּרָה מוֹלִיכִין אוֹתָהּ שְׁלוֹשָׁה, תְּשִׁיעִי וְעֶשְׂרִי וְאַחַד עָשָׂר; שְׁתֵּי הַיָּדִים בְּשְׁנַיִם, וּשְׁתֵּי הַדְּפָנוֹת בְּשְׁנַיִם, וְהַקֶּרְבִּים וְהַסֵּלֶת וְהֵינן בְּשְׁלוֹשָׁה שְׁלוֹשָׁה: הָרִי עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה.

טז. וְלָמָּה לֹא יַחְלְקוּ הָאֲבָר הַגְּדוֹל שֶׁלְשׁוֹר לַחֲלָקִים שֶׁהָרִי נֶאֱמָר "לְנִתְחִיָּה" (ויקרא א, 1), וְלֹא נִתְחִיָּה לְנִתְחִים. בְּמָה דְּבָרִים אֻמּוּרִים, בְּעוֹלֹת הַצֶּבֶר; אֲבָל עוֹלֹת הַיָּחִיד אִם רָצוּ לְהוֹלִיךְ נִתְחִיָּה בְּפָחוֹת מֵאֵלּוּ אוֹ בְּיוֹתֵר, מוֹלִיכִין.

יז. עוֹלֹת הָעוֹף, כִּי־צֵד הָיְתָה נַעֲשִׂית: עוֹלָה לְכַבֵּשׁ וּפּוֹנָה לְסוּבָב, וְכֹא לוֹ לְקָרֶן דְּרוֹמִית מִזְרָחִית, וְהָיָה מוֹלֵק שָׁם אֶת רֹאשָׁהּ מִמוֹל עֶרְפָּה, וּמִבְּדִיל; וְאִם לֹא הַבְּדִיל, פְּסוּלָהּ. וּמִמָּצָה דָם הָרֹאשׁ וְדָם הַגּוֹף עַל קִיר הַמִּזְבֵּחַ, לְמַעַלָּה מִן הַחוּט שֶׁבְּאַמְצַע הַמִּזְבֵּחַ: וְאִם מָצָה דָם הָרֹאשׁ, וְלֹא מָצָה דָם הַגּוֹף פְּסוּלָהּ; מָצָה דָם הַגּוֹף, וְלֹא מָצָה דָם הָרֹאשׁ כְּשֶׁרָהּ.

יח. וְנוֹטֵל אֶת הָרֹאשׁ, וּמְקִיף בֵּית מְלִיקָתוֹ לַמִּזְבֵּחַ; וְסוֹפְגוֹ בַּמֶּלַח, וְזוֹרְקוֹ עַל גְּבִי הָאֲשִׁים. וְכֹא לוֹ לַגּוֹף, וְהַסִּיר אֶת הַמֶּרְאָה וְהָעוֹר שֶׁעָלֶיהָ בִּידוֹ, עִם הַנוּצָה, וְאֶת בְּנֵי מַעֲסִים הַיּוֹצְאִין עִמָּה; וְהַשְּׁלִיכֵן לְבֵית הַדֶּשֶׁן. "וְשָׂסַע אֹתוֹ בְּכַנְפָּיו" (ויקרא א, 17), בִּידוֹ בְּלֹא סָכִין. וְאֵינּוּ צָרִיךְ לְהַבְּדִיל, שֶׁנֶּאֱמָר "לֹא יִבְדִּיל" (שם); וְאִם הַבְּדִיל, כָּשֶׁר. וְסוֹפְגוֹ בַּמֶּלַח, וְזוֹרְקוֹ עַל גְּבִי הָאֲשִׁים.

יט. לא הסיר את המראה, ולא את הנוצה, ולא את בני מעים,
ולא ספגה במלח כל ששנה בה מאחר תמצית הדם, כשרה.

כ. כיצד מולקין: קוצץ ויורד בצפרן ממול ערף אם רצה
להוליק ולהביא, מוליק ומביא; ואם רצה להיות דורס ויורד
בצפרן, דורס. ואם נעקרו הסימנין, אינו חושש. וחיתך שדרה
ומפרקת בלא רב פשר שאם חתך רב פשר, הרי זו כמתה קדם
שיגיע לסימנין; וצריך לחתך שני הסימנין בעולה, כשהוא
יורד. והמולק בסכין, או מן הצדדין אינה מליקה, אלא כמי
שחנק או נחר. וכל הערף פשר למליקה.